

Anni Rainio

MalliKehossa ja muuta nakuilua

Tutkielma alastomuudesta erään ohjauksen näkökulmasta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Teatteri-ilmaisun ohjaaja AMK

Esittävän taiteen koulutusohjelma

Opinnäytetyö

25.08.2014

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Anni Rainio MalliKehossa ja muuta nakuilua – Tutkielma alastomuudesta erään ohjauksen näkökulmasta 28 sivua + 2 liitettä 25.8.2014
Tutkinto	Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK)
Koulutusohjelma	Esittävä taide
Suuntautumisvaihtoehto	Teatteritoiminnan suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja	Irene Kajo, teatteripedagogi, TeM
<p>Opinnäytetyö tutkii alastomuutta esitystaiteessa. Työ rakentuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osiossa kerrotaan asiantuntijahaastattelujen ja esimerkkiesitysten kautta, kuinka alastomuus näyttäytyy suomalaisen nykyteatterin kentällä, ja mitä tabuja aiheeseen liittyy. Yksi näkökulma tulee kuvataiteen kentältä taidemallin työstä, jossa malli esiintyy alastomana piirtäjien edessä ollen samaan aikaan objekti ja subjekti.</p> <p>Toinen osio keskittyy kirjoittajan ohjaaman <i>MalliKehossa</i> -esityksen (2014) kehitysvaiheisiin sekä esitysdramaturgian muodostumiseen. Esityksessä käsiteltiin alastomuutta ja siihen liittyviä teemoja kuten itsensä hyväksymistä, paljastamista, peittämistä ja median luomaa kuvaa. Osioon on yhdistetty työryhmän omia pohdintoja ja kokemuksia aiheesta sekä konkreettisia esimerkkejä harjoitteista, joita työryhmälle teetettiin.</p> <p>Työn tavoitteena on antaa näkökulma alastomuuden kulttuuriin ja siihen suhtautumiseen taiteellisessa työssä. Keskiössä on ajatus itsensä hyväksymisestä ja siitä miten ohjattu alastomuuden kokemus voi kohottaa itsetuntoa. Työ voi toimia ajatuksia avaavana kanavana siitä, miten esittävän taiteen eri ammattilaiset voivat lähestyä aihetta. Alastonmallina työskentelemiseen tai alastomana esiintymiseen liittyvät kokemukset ovat ainutkertaisia ja henkilökohtaisia hetkiä. Tämä kirjallinen työ voi antaa rohkaisua ja uutta näkökulmaa niin esiintymiseen kuin myös itsensä hyväksymiseen sellaisena kuin on.</p>	
Avainsanat	alastomuus, nykyteatteri, performanssi, keho, ruumis

Author Title Number of Pages Date	Anni Rainio Body shapes and other nude things – a thesis about nudity in performing arts 28 pages + 2 appendices 25 th August 2014
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Performing Arts
Specialisation option	Drama instructor
Instructor	Irene Kajo, Theatre pedagog, Master of Arts
<p>This thesis focuses and discusses nudity in performing arts. The structure is formed in two parts, the first part defines how nudity is used and presented in the field of Finnish contemporary theatre. The writer uses interviews and performances to explore this agenda and to locate and unravel the taboos of the subject. One aspect derives from the visual arts where art model's are performing naked in front of painters the performer is made an object and a subject at the same time.</p> <p>The second part is the writer's own direction of the performance <i>MalliKehossa</i> (2014), which was a performance about nudity and the themes included: self-acceptance, revealing, hiding, body image and the normal media image. The thesis includes the performers own reflections and experiences of nudity, as well as concrete exercises that were put into practise throughout the performance.</p> <p>The aim of the thesis is to present a perspective on the culture of nudity and how one can use it in artistic work. The core of the thesis is about self-acceptance, and how a structured experience of nudity has he possibilities of raising self-esteem. Individuals working within this field (drama instructors, directors, performers) can find ideas and guidelines on how to approach the subject. Working as a nude art model or in any nude performance are individual and unique moments. This thesis offers encouragement and new aspects and perspective in accepting yourself as you are.</p>	
Keywords	nudity, contemporary theatre, performance art, body image

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Alastomuuden kulttuurista	1
2.1	Lähtökohtia aiheeseen	1
2.2	Alaston suomalainen nykyteatteri — Haitallista vai haastavaa?	3
2.3	Ulkomuotokeskeisyys – nykypäivän kirous	6
2.4	Mallintyö itsetuntoa kohottavana kokemuksena	7
2.5	Taide ruumiinkuvan monimuotoisena välittäjänä	8
3	Erään esityksen ohjaaminen: MalliKehossa – Esityksellinen tutkielma kehollisuudesta	10
3.1	Taustaa tekijästä	10
3.2	Ideoiden konkretisoituminen aiheen ympärille	11
3.3	Alkusuunnitelmat	12
3.4	Työryhmän kasaaminen	12
3.5	Harjoitusten alkaminen	13
3.6	Teemoihin syventyminen	16
3.6.1	Kehollinen häpeä	16
3.6.2	Paljastaminen ja peittäminen	16
3.6.3	Keho ja uskonnot	16
3.6.4	Minun kehoni	17
3.6.5	Median ja mainonnan kuva ja kuvien tutkiminen	17
3.6.6	Epänormatiivinen käytös	17
3.6.7	Ruumiinkuvan tieteellinen määritelmä	18
3.6.8	Taidekuvien ja kultaisen leikkauksen tutkiminen	18
3.7	Esitysdramaturgian muodostuminen	20
3.8	Haastetta vastuun kantamisesta	23
3.9	Esityksen vastaanotto ja palaute	25
4	Lopuksi	25
	Lähteet	27
	Liitteet	
	Liite 1. Kuvamateriaalia piirustustunneilta	
	Liite 2. Kuvamateriaalia piirustustunneilta	

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössäni tutkin alastomuutta esitystaiteessa. Tutkimuksen kohteena on, miten ja miksi alastomuutta käytetään näyttämöllä. Minua kiinnostaa, miksi aiheen käsittely on tietyissä yhteiskunnallisissa yhteyksissä edelleen tabu, mistä syistä alastomuus herättää niin vahvaa keskustelua ja mitä lähtökohtia aiheeseen taiteilijoilla on. Ensimmäisessä osiossa otan selvää ruumiinkuvan tieteellisistä määritelmistä ja siitä miten se näyttäytyy suomalaisen nykyteatterin kentällä. Sivuan tanssitaiteilijakoreografi Sanna Kekäläisen työfilosofiaa sekä kerron muutamasta esityksestä, jotka ovat jääneet mieleeni alastomuuden aiheen käsittelemisestä. Tuon näkökulman myös kuvataiteen maailmasta, taidemallin työstä, jossa malli esiintyy alastomana piirtäjien edessä ollen samaan aikaan objekti ja subjekti.

Toisessa osiossa keskityn oman ohjaukseni, esityksen *MalliKehossa* (2014) kehitysvaiheisiin sekä esitysdramaturgian muodostumiseen. Kerron työvaiheista, kuinka yhdistin kuvataiteen ja esitystaiteen alastomuuden ja kehollisuuden eri teemojen kautta. Osioon on yhdistetty työryhmän omia pohdintoja aiheesta ja konkreettisia esimerkkejä harjoitteista, joita ryhmälle teetin. Kerron aiheen haasteista ja esityksen vastaanotosta.

2 Alastomuuden kulttuurista

2.1 Lähtökohtia aiheeseen

Miksi alastomuus kiehtoo ja kiinnostaa minua? Tajusin tämän olevan työni lähtökohta, kun kesällä 2013 selasin ajatuksissani nettiselaimeni tallentamiani kirjanmerkkejä ja kiinnostavia sivuja. Eteeni avautui artikkeli ranskalaisen performanssi- ja kuvataiteilija Yves Kleinin (1928–1962) *Anthropometry Performancesta* (1960), jossa alastomat naiset klassisen orkesterin säestyksellä maalaavat kehonsa yltympäriinsä sinisellä värillä, ja painavat kehonkuvansa sen jälkeen seinällä olevaa valkoista paperia vasten. Välillä he vetivät toisiaan lattiaa pitkin, jolloin maali jätti maahan siveltimen vetoa muistuttavia jälkiä.

Kuva 1. Yves Klein Anthropometries (cycleinheels.blogspot.com)

Tämä teos synnytti ajatuskerän liittyen alastomuuteen, performanssitaiteeseen, ihmiskehoon, taiteiden risteämiskohtaan ja poikkitaiteellisuuteen. Minulle alastomuus nousi todella merkittäväksi osaksi tuota performanssia. Tajusin, että olen alitajuisesti miettinyt pitkän aikaa teemoja, jotka koskevat alastomuutta, katseen alaisuudessa olemista, esilläolemista, alastonmallina työskentelemistä ja kuvataiteen objektina toimimista, klassista naisvartaloa, länsimaista kehonkuvaa, suomalaista saunakulttuuria, yhteisaunomista, pornografiaa, vääristynyttä kehosuhtautumista, kehoa objektina, syömis-häiriöitä ja median synnyttämää kuvaa oikeasta kehosta, mikä on ”oikein”, yhteiskuntakelpoista ja sitä, miksi alastomuus on niin iso tabu.

Olen tehnyt alastonmallin töitä vuodesta 2008 alkaen. Muistan vielä alkuvaiheen paniikoinnit, siihen alastomuuteen liittyviä tunteita ja ajatuksia, joita mielessäni kävin läpi: *missä asennossa kehtaan olla, hävettääkö minua, haisenko minä, unohdin ajaa kainalokarvat, haittaakohan se, mihin minun pitää katsoa, voinko katsoa piirtäjiä kun ne piirtää minua, kehtaanko katsoa heidän tekemiään piirroksia minusta...*

Olen miettinyt miten minua mallina katsotaan: täysin arvostelematta, ei katsota minua vaan kehoani. Sen mittasuhteita ja kaaria, anatomista kokonaisuutta, josta muodostuu paperille ihmishahmo. Alaston keho on kautta aikojen ollut taiteissa täydellisyyden kuva, anatomisten mittasuhteiden ja kultaisen leikkauksen ilmentymä, kiehtova asia.

En ole koskaan ollut kriittinen omaa ulkonäköäni tai kehoani kohtaan. En ole koskaan arkaillut alastomuutta. Perheessäni yhteissaunominen on aina ollut tavallista, ja se on ollut luontevaa myös kaveriporukassa ja eri tapahtumayhteyksissä, joissa on ollut mahdollisuus sekasaunaan. En koe sitä seksuaalisesti latautuneeksi, enkä epämiellyttäväksi.

Tausta mallina olemisesta on antanut minulle aikaa ja tilaa ajatella omaa suhdetta kehooni. Mallina ollessa tilanne on hyvin epäseksuaalinen: minua katsotaan vain anatomisena möykkynä, ilman persoonaa. Piirtäjien kuvia katsellessani tunnen yhtäkkiä kuuluvan samaan klassiseen kuvataiteen helmien joukkoon kuin Botticellin Venus, Munchin Madonna ja antiikin klassiset patsaat. Alastomuus on miellyttävä olotila, kun se on omaehtoista, rajoja kunnioittavaa ja luonnollista. Mallintyöstä on tullut minulle rutiinia, alastomuus ei enää ole vierasta, mutta en ole edelleenkään ollut näyttämöllä alasti.

Taidekentällä alastomuus näyttäytyy monenkirjavana skaalana, riippuen muodosta, esimerkiksi onko kyse esimerkiksi perinteisessä teatterista, esitystaiteesta tai elokuvista. Esimerkiksi elokuvissa alastomuus on usein vakiotavaraa. Se, miten se näytetään on aina valmiiksi valittu (ohjaajan) kuvakulma, jolloin katsojalle ei jää valintaa, mihin katseensa keskittää.

Teatterissa alastomuus yleisesti vaatii perustellun tavan esittää. Mikäli se ei tue kokonaisuutta, tai tuo esitykseen mitään uutta, se saattaa hämmentää ja närkästyttää ajatuksella taas yksi pakollinen alastonkohtaus. Tanssija-koreografi Sanna Kekäläinen kiteyttää ajatuksen tehokkaasti:

Perinteisessä teatteriesityksessä alaston keho toimii kuin lapset ja eläimet. Se vie kaiken huomion ja muuttuu helposti kiusalliseksi. Se herättää myös voimakkaan miksi-kysymyksen ja epäilyksen halvasta kikasta tavoitella huomiota. (Saarakkala 2010, 7).

2.2 Alaston suomalainen nykyteatteri — Haitallista vai haastavaa?

Sanotaan, että alastomuuteen suhtaudutaan Suomessa ja Pohjoismaissa luonnollisemmin kuin muualla Euroopassa ja maailmassa. Vaikka meillä on saunakulttuuri, on Suomessakin havaittavissa vahva länsimainen suhtautuminen, jossa alastomuus on tabu ja julkisella paikalla alasti näyttäytyminen ei ole hyväksyttyä, ellei kyseessä ole pikkulapsi.

Miksi nykyteatterissa ollaan niin usein alasti?

Ruumiillisuus ja sen käsitteleminen on tärkeä osa nykyteatteria, tämä lienee yksi syy siihen, miksi esiintyjät nähdään joissakin esityksissä alastomina. Toisaalta vastauksia on varmasti yhtä monta kuin esityksiä, eli jokaisesta esityksestä löytyy omat syynsä.

(Kysymys ja vastaus Nykytaiteen museo Kiasman verkkosivuilta, 2014).

Alastomuus näyttäytyy vahvana elementtinä esittävän taiteen kentällä. Performanssi-, tanssi- tai nykyteatteriesityksissä keho ja alastomuus nähdään usein pääroolissa, se on tapa olla. Viime vuosina olen nähnyt useamman esityksen, jotka käsittelevät alastomuutta eri lähtökohdista. Minusta on mukava katsoa alastomia ihmisiä. Mielestäni ihmisten tanssimista on mielenkiintoisempaa seurata esiintyjien ollessa alasti, jolloin jokaisen lihaksen ja nivelen liikkeen ja toiminnan pystyy havainnoimaan selkeästi. Katsoja saa ahaa-elämyksen: *ai noin keho toimii*.

Mutta alastomuus ei näyttäydy taidekentällä vain esteettisenä keinona. Sanna Kekäläiselle alastomana esiintymiseen sisältyy vahva keho- ja näyttämöpoliittinen filosofia. Teoksissa on nähtävillä vahva älyllinen ja feministinen lähtökohta. Syksyllä 2013 esitetty *Queer Elegioita* käsitteli identiteettiä ja sukupuoleen liittyviä määritelmiä. Teos puhuteli minua rehellisyydellä ja älykkyydellään. Se leikitteli sanoilla ja käsitteillä, Kekäläinen esimerkiksi käytti termiä ”kehollinen kieli”, jonka voi ymmärtää sekä ymmärrettävänä kielenä (puheena) tai kehon kielenä (liikkeenä).

Pääsin haastattelemaan Sanna Kekäläistä hänen työtavoistaan ja lähtökohdistaan.

Minulle alastomuuden käsittely on lähtenyt näyttämön poliittisuudesta, siitä miten keho on näyttämöllä: keho on poliittinen, etenkin naisen keho.

Sitten on näkökulma kuvataidehistoriasta: ihminen on aina halunnut tehdä representaation itsestään.

Mua ei ole koskaan kiinnostanut alastomuuden häpeä, tai sen kanssa pyöriminen, koska se on mielestäni sivutuote, joka menee uskontoihin, toiseen suuntaan joka ei ole kiinnostavaa (kommentoida sitä muulla tavalla kuin tekemällä).

Tämä alastomuuden häpeä liittyy mun mielestä tuomittavaan perinteeseen, siitä uskonnollisesta, kuvitteellisesta maailmasta, missä joistakin asioista tehdään häpeällisiä. Etenkin naisen keho on häpeällinen, koska meidät on haluttu pitää kurissa. Se on opetettu tapa ja tulee sieltä patriarkkaisesta ympäristöstä. Mun misio on ollut kokoajan se miten käsitellä tätä asiaa toisin; miten näyttää toisenlainen alaston keho näyttämöllä tai muussa esittävässä tilanteessa.

(Kekäläinen, haastattelu 6.11.2013)

Koreografi Eeva Muilun ja ohjaaja Milja Sarkolan yhteisohjaus *Ihmisen asussa* (2010) käsitteli alastomuutta, myös naisnäkökulmasta. Toisin kuin Kekäläisen teokset, se ei pyrkinyt kehon politisointiin, vaan neljä naisnäyttelijää pyrkivät alastomalla läsnäololleen tekemään asiasta niin luonnollista kuin mahdollista. Lavalla he tutkivat omaa ja

toistensa kehon olemusta ja käytöstapoja. Näyttelijöillä oli myös suora kontakti yleisöön. He katsoivat silmiin, puhuivat yleisölle ja istuivat sen seassa. Esiintyjät huomioivat heidän läsnäolonsa, mikä aiheutti sen, että varmasti jokainen katsoja peilasi esitystä myös itsensä kautta. Esitys jäi mieleeni raikkaana ja viattomana kokemuksena.

Keväällä 2014 Oulun Musiikkijuhlien ohjelmistossa oli mukana koreografi Satu Tuomiston, Jojo — Oulun Tanssin Keskuksen sekä Oulun kaupunginteatterin yhteistuotanto nykytanssiesitys *Riisuttuna*. Esitystä kuvailtiin nettisivuilla seuraavasti:

Riisuttuna on nykytanssin ja nykymusiikin yltiöpäinen fuusio. Teoksessa siirrytään heti suoraan asiaan eli riisutaan roolit, käyttäytymismallit ja vaatteet ja ryhdytään tutustumaan itse ihmiseen kaiken yhteiskunnan kasaaman säälän alla. (Oulun Musiikkijuhlat, 2014)

Teos herätti kohua vahvasti lestadiolaisessa Oulussa, ja paikallislehti Kalevan nettisivuilla käytiin kovaa keskustelua. Närkästyistä kansassa herätti etenkin se, ettei yhteen esityksistä, jonne yleisön odotettiin osallistuvan myös ilman vaatteita, ollut asetettu ikäraja. Ihmisiä kuohutti, että vanhemmat toisivat lapsensa vasten heidän omaa tahtoaan katsomaan esitystä, jossa alastomuuden kollektiivinen kokemus voisi vahingoittaa heidän henkistä kehitystään.

Mielestäni kohu toi ikävällä tavalla esiin suomalaisuudessakin itävät alastomuuden ennakkoluulot. Vaikka maassamme suhtaudutaan avomielisesti saunomiseen, on suhtautuminen alastomuuden esittämiseen ristiriitaiset. Seuraavat kommentit ovat Kaleva-lehden verkkokeskustelusta:

Ei tuota nyt ihan heti ymmärrä vanha erkkikään. Onko niin, että ihmisten moraali alkaa jo olla niin alhaista tasoa, ettei millään ole mitään väliä. Moraali on muutenkin mennyt, ei vain alastomuuden osalta vaan kaikkialla. Alastomuus on tyhmyyttä, nolottavaa, sivistymätöntä Suomen kylmiin säihin. Sitä ei voi hyväksyä kuin Afrikkaan, jossa on alkuasukkaita ja kuumaa. Hekin sentään peittävät persosansa. – Nim. Kaarlekus 15.03.2014 14:19

Alastomuus on ihmisen intimizeettiin kuuluva asia, ei omaa alastonta kehoa tarvitse lähteä muille vartavasten näyttämään vieläpä teatterin estraadilla ja katsojat pyydetään mukaan samaan hölmöilyyn. Jos tällaisessa käyttäytymisessä ei näe mitään poikkeavaa, kannattaa todella pysähtyä peiliin eteen ja viipyä siinä kauan aikaa mietiskellen missä on mennyt vikaan. Ei ihminen muutu vuosisatojen saatossa, sama tyhmyys painaa. – Nim. Tyhmää touhua 15.03.2014 15:16

Ensiksi sääliittää se että esityksen taustahahmot eivät ole keksineet mitään muuta keinoa saada yleisö esityksiin kuin alastomuus, tuohan on varma keino, helppo ja halpa ja toimii aina. Ja onko tanssijoillekaan hyvää peeärrää esiintyä satojen ihmisten edessä alasti kun on vuosia opiskellut tanssijaksi, kuka tahansa

osaa riisuutua. Ja yleisö, katsojista 90 prosenttia ei ole katsellut nykytanssia koskaan mutta kun näkee paljaita pylyjä ja/tai saa itse olla alasti julkisesti niin johan kiinnostus nousi. Ja tällaisen esityksen jälkeen seuraavissa esityksissä palataan taas maan pinnalle, 50 katsojaa ja se on siinä. Nythän on monta esitystä loppuunmyyty. Taustavoimat saivat kaipaamaansa kuuluisuutta mutta nykytanssille tämä taisi olla huono idea. – Nim. huono nykytanssille? 15.03.2014 19:53

Olin Oulussa paikan päällä katsomassa esitystä, juuri sitä, jossa myös katsojat ovat alastomina. Esityksen jälkeen järjestettiin keskustelutilaisuus, jossa yleisö sai kysellä esityksestä ja kommentoida teosta. Päälimmäisenä tuntui katsojille kollektiivisesti jääneen tunne yhteisöllisyydestä ja vaivattomuudesta. Muistan itsekin jutelleeni ennen esityksen alkua rennosti vieressäni istuvan pariskunnan kanssa, ja kumpikin meistä totesi, ettei normaalisti teatterissa ala spontaanisti juttelemaan tuntemattomien kanssa.

2.3 Ulkomuotokeskeisyys – nykypäivän kirous

Yksi tärkeimmistä asioista aiheen tutkimiseen liittyen on ruumiinkuvan määrittäminen. Se, miten media vääristää oikean kehonkuvan mallia ja myy ”täydellinen kroppa” - mielikuvaa, on vain idea jostain, mitä periaatteessa on mahdotonta saavuttaa.

Koska olen itse nainen, en voi olla kiinnittämättä huomiota yhteiskuntamme ulkonäkökeskeiseen maailmankuvaan.

Juttelin erään miespuolisen tuttuni kanssa naisten paineista olla tietyn näköisiä, ja hänen mielestään painostus ei tule toisen sukupuolen taholta vaan naisilta itseltään. Monet länsimaisten naisten ulkonäköpaineista juontavat juurensa mainonnan ja median synnyttämästä täydellisen, tavoittamattoman ulkonäön dilemmasta. Sosiologi Anthony J. Cortese, joka on tutkinut mm. naiskuvaa mainonnassa, käyttää termiä *täydellinen provokaattori* kuvaamaan näiden tahojen luomaa ulkonäköpainetta.

Täydellinen provokaattori ei ole inhimillinen, hän on pikemminkin vain muoto tai ontto kuori joka edustaa naisfiguuria. Hänen ainoa tuntomerkkinsä on yleisesti hyväksytty viehättävyys.
(Cortese 1999, Rossin 119 mukaan).

Filosofian maisteri, mediatutkija Katariina Kyrölään mukaan feministisessä media- ja kulttuuritutkimuksessa erilaisia lähestymistapoja voi jäsentää ajatteleamalla ruumiillisuutta kolmella eri tasolla, jotka ovat vuorovaikutuksessa keskenään:

1. Ensimmäisellä tasolla tosielämän kokevat naisten ruumiit
 2. Toisella tasolla ovat ruumiin kuvat, mediassa ja muualla kulttuurissa esitetyt naisruumiit eli representaatiot.
 3. Kolmannella tasolla ovat ruumiinkuvat, se miten elävät naiset näkevät itsensä ja muut suhteessa sekä omaan elettyyn ruumiiseensa että kulttuurisiin representaatioihin.
- (Kyrölä 2006, 108)

Kyrölään mukaan tämä tarkoittaa, että ruumiillisuuden ja representaation väliin voidaan ajatella ns. kolmas ruumis, joka on ”aitojen naisten ja outojen kuvien välinen tila, johon naiset heijastavat kuvan itsestään fyysisen ruumiinsa perusteella ja jota he suhtauttavat ihanneruumiiden representaatioihin” (Kyrölä 2006, 108).

Yleisesti on totuttu puhumaan naisten ulkonäköpaineista, vaikka painostus lisääntyy myös miehiä kohtaan. Kaupunkikuvassa näkee yhä enemmän 24h -kuntosaleja sekä uutisoiteja nuorten miesten ihanteista kasvattaa lihasmassaa. Kehityopsykologian tohtori Rasmus Isomaan mukaan syömishäiriötä tarkastellaan pääsääntöisesti naisten näkökulmasta. Miehillä se ilmenee hoikkuuden tavoittelun sijaan lihaksikkaan kehon pakkomielteisenä tavoitteluna. Kasvuhormonien käyttö, runsas kuntosalilla käynti, lisäravinteet ja treenaaminen ovat yhä enemmän kasvavia ilmiöitä.

2.4 Mallintyö itsetuntoa kohottavana kokemuksena

Ihminen haluaa nähdä itsestään tehdyn tai otetun kuvan. Sen voidaan sanoa olevan primitiivinen keino määrittää itseään osana tätä maailmaa ja tulla nähdyksi. Uskon, että nähdyksi tulemiselle kuvassa toisen silmien kautta voi olla itsetuntoa kohottavia vaikutuksia.

Omaakohtaisena avaavana kokemuksena taidemallin työstä voin sanoa itsestäni piirretyn kuvan näkemisestä syntyneet tunteet ja ajatukset. Ajattelevana olentona osaan tehdä eron piirretyn kuvan ja elävän ihmisen välillä tietäen että kuva on aina valheellinen ja tulkinnallinen, mutta itsensä näkeminen kuvassa on ollut pääsääntöisesti positiivinen kokemus.

Mutta mitä tästä mallina olemisen ja alastomuuden kokemisesta haluaisin jakaa muille? Miten se on auttanut minua pääsemään yli jostain kehosuhtautumiseen liittyvässä kompleksissa?

1. Matala kynnyksen omaan kehoon hyväksymiseen
2. Arvostelematon katse, ei henkilökohtainen
3. Itsensä näkeminen piirrettynä/maalattuna/valokuvattuna
4. Alastomuuteen suhtautuminen muuttuu; siihen liitetty mystiikka vähenee.

Haastattelin 31-vuotiasta naista, jolla on ollut vaikeuksia hyväksyä ulkonäköään yli-painon vuoksi. Aikaisemmin tilanteet, joissa hänen on täytynyt näyttäytyä alasti tai vähäpukeisesti, ovat olleet ongelmallisia. Muutama vuosi sitten hän rohkaistui menemään alastonmalliksi piirustustunnille. Kerta oli hänelle ensimmäinen ja sisälsi hämmennystä, mutta myös voimaannuttavaa tunnetta siitä, kuinka uskalsi olla alasti ihmisten edessä. Piirustustunnin jälkeen hän kertoi tunteen olevan ”itsevarma, feminiininen ja naiseutta uhkuva”. Ajatus minä mallina oli mieltäylentävä ja rohkaiseva kokemus. Se että koki itsensä objektiksi, ei ollut tässä yhteydessä häiritsevä tekijä, vaan se tuntui oikeutetulta. Hänen havainnoissaan kiteytyvät oleellisesti ne positiiviset asiat, joita mallina olo voi antaa:

Piirtämisessä mallin ja piirtäjän välissä on ”jotain”, mikä antaa turvan. Se on muoto, ja tapa katsoa.

Piirtäjiä kiinnostaa muodot; mitä muodokkaampi malli, sitä mielenkiintoisempaa se on piirtäjälle.

Havahduttava kokemus siitä miten itse näkee kroppansa, ja miltä sen mielestäni kuuluisi näyttää, mutta eri piirtäjien näkemänä jokainen kuva on erilainen.

Avartava havainto: se mikä näkyy kuvassa on muotoa: kehokuva on vaan muotoa.

Kauneuden käsitys; se on näkijän/katsojan silmissä.

2.5 Taide ruumiinkuvan monimuotoisena välittäjänä

Mielestäni keho- ja performanssitaiteella, kuten myös nykyteatterilla on kaikki työvälineet ja mahdollisuudet kommentoida ulkonäkökeskeisyyttä ja ravistella yhteiskunnallisella otteellaan vahvasti vallitsevia ilmiötä. Aikaisemmin mainitsemani esimerkkiesitykset ovat kaikki olleet omalla tavallaan asian ytimessä liittyen kehollisuuteen ja sen poliittisuuteen. Ruumiinkuva kun ei määriy vain ulkomuotoon, vaan se voidaan nähdä

myös sisäisenä kokemuksena; henkisenä kokonaisuutena eletyn elämän muokkaamana kuvana. Siihen liittyy vahvasti emootiot ja tunteet, jotka muokkaavat kehomme toimintaa (fyysiset reaktiot joita tunteiden syntyminen aiheuttaa).

Taidehistorian professori Helena Erkkilä kommentoi performanssi- ja ruumiintaidetta käsittelevästä kirjassaan *Ruumiinkuvia!* osuvasti ruumiinkuvan monimuotoisuudesta:

Erityisesti performanssi ja kehotaide tarjoavat esimerkkejä ruumiinkuvan konventionaalisen ja normatiivisen esittämisen haastamisesta. Ruumiinkuva voidaan ymmärtää myös sisäiseksi tilaksi tai toiminnalliseksi ulottuvuudeksi, sen masaan, aukkoihin ja sisätiloihin liittyvien outojenkin tuntemusten myöntämiseksi ja tunnustelemiseksi. Ruumiinkuvan muiden elementtien myöntäminen ei perustu ulkonäkökulttuuriin, vaan pikemminkin fenomenologisesti ilmaistuna ”eletyn ruumiin” tunnistamiseen.
(Erkkilä 2008, 96)

Näkemäni esitykset ja niiden synnyttämät pohdinnat alastomuuden tabuun, kehollisyyteen, itsensä hyväksymiseen sekä ulkonäkökeskeisyyteen ovat olleet tärkeänä impulsina omaa ohjausta suunnitellessani.

3 Erään esityksen ohjaaminen: MalliKehossa – Esityksellinen tutkielma kehollisuudesta

Olen vieraassa huoneessa, hotellissa. Etsin omaa rauhaa ja yksityisyyttä, mutta juuri tässä huoneessa kummittelee. Niitä on kaksi, Sielu ja Ruumis nimiset kummitukset, jotka eivät jätä huonetta rauhaan vaan lävistävät seiniä ja kirjoittavat niihin manifesteja pinkillä tekstillä. Sielu on ulkonäöltään ”peruskummitus”, sellainen läpinäkyvä harso, Ruumis taas on sellainen lihaskimppu, koulun biologian kirjasta; ihmisruumis ilman nahkaa, pelkkää lihassäiettä.

Uni 12.5.14

3.1 Taustaa tekijästä

Elämäni teatterin parissa voisi sanoa alkaneen taloyhtiömme näytelmäkerhosta, jossa me pihapiirin lapset teimme keskenämme esityksiä, joihin vanhemmat ja naapurit kutsuttiin. Taiteellisen lopputuloksen laadusta minulla ei ole todellista muistikuvaa, mutta itselleni ne olivat tärkeitä kokemuksia.

Steinerkoulussa opetussuunnitelmaan kuuluivat koko luokan yhteiset teatteriprojektit, joiden myötä kiinnostukseni näyttelemiseen ja teatteriin syveni. Lukiossa tärkeäksi kokemukseksi jäi vuonna 2006 tehty oppilaiden yhteistyöprojekti, Arvo Salon ja Kaj Chydeniuksen *Lapualaisooppera*. Sen jälkitunnelmissa perustimme kuuden henkilön voimin Teatteri Rujon Ry:n. Rujon nimissä teimme viisi produktiota, kaikki yhteiskunnallisesti kantaaottavia esityksiä, joissa toimin näyttelijänä. Neljä kuudesta rujolaisesta päätyi teatterialalle, ohjaajiksi ja teatteri-ilmaisun ohjaajiksi.

Aloittaessani esittävän taiteen opinnot vuonna 2010 minulla oli vahva kokemus ”perinteisestä” teatterista. Olin toki kuullut ryhmälähtöisistä työtavoista, devisingista ja suunnilleen tiesin, mitä olin tullut opiskelemaan, mutta eteeni avautui monta uutta ovea teatterin ja draaman maailmaan.

Neljänteen opiskeluvuoteen kuuluva kurssi ”Työharjoittelu ohjaajantyön alueella” mahdollisti oman teatteriajattelun kehittämistä ja ohjaustyön valmistamisen alkusuunnittelusta loppukiihtoksiin saakka. Lopputulos oli paljon muuta kuin perinteistä tekstilähtöistä puheteatteria.

3.2 Ideoiden konkretisoituminen aiheen ympärille

Minua kiinnostaa kuvataiteen ja esittävän taiteen murroskohta. Miten voisin yhdistää kokemukseni mallina olostä, mallinpiirustuksesta, alastomuuden dilemmoista?

Päätin, että haluan ohjata lopputyökseni esityksen näistä lähtökohdista, ja niin sai alkunsa idea projektista *MalliKehossa*. Ei siksi, että alastomuudella myydään nykyään mitä tahansa, vaan siksi että oman kehon ja ulkonäön hyväksymiseen liittyy yhä enemmän vääristyneitä mielikuvia ja median painostusta ”täydellisestä kropasta”. Länsimäinen pumpattu, steroidinen, hoikka mutta lihaksikas kehokuva on utopiaa tai pikemminkin kauhukuvaa normaalista kehokuvasta. Ulkonäköpaineet, jotka syntyvät epätodellisista mielikuvista, jostain mitä on käytännössä mahdotonta saavuttaa. Media käyttää kehonkuvaa räikeästi eri tuotteiden ja mielikuvien mainostamiseen. Se, miten alastomuus näyttäytyy katukuvassa, perustuu suurimmilta osin mainonnan näyttämiin kuviin. Karkeasti sanottuna minusta tuntuu, että julkialastomuus tuntuu olevan hyväksytympää miehille kuin naisille. Kuinka usein on nähty naisten kylpevän alastomana Havis Amanda patsaassa vappuna tai jääkiekon MM-juhlissa? Miksi ylipäätään peitetään jotain, mikä on luonnollista?

Toisesta näkökulmasta tarkasteltuna alastomuuden ympärillä tuntuu liikkuvan myös mystifioitu kenttä, jossa alastomuus on joko häpeällistä, tabu tai moraalitonta. Se on yksityistä ja jokaisen ihmisen omaa. Keho on poliittinen, siihen liittyy valta-asetelmia ja hyväksikäyttöä. Näitä ajatusvirtoja lähti risteilemään päässäni. Kaikista näkökulmasta katsottuna aiheen ympärille tulisi liittymään valtavasti vastuuta.

Seuraavat kysymykset olivat miksi haluan käsitellä tätä aihetta, mistä näkökulmasta, kenelle teen esityksen ja miten saan esiintyjät mukaan. Halusin ottaa mallikokemukseni osaksi omaa ohjaustani. Halusin tarjota katsojille mahdollisuuden alastoman ihmiskehon tarkasteluun piirtämisen kautta, ilman jännitettä. Piirtäminen on tutkimista ja se auttaa hahmottamisessa.

Mutta kuinka yhdistää siihen myös kaikki alastomuuteen liittyvä muu tematiikka jota kävin läpi päässäni; yhteiskunnallisuus, häpeä, median ja taiteen näkökulma?

3.3 Alkusuunnitelmat

Kyseessä oli esikoisohjaukseni. Aloitin kasaamalla yhteen ajatukset, joita minulla tuli mieleen alastomuuteen ja kehollisuuteen liittyen. Aihe on laaja, ja sitä olisi voinut tarkastella vaikka mistä kulttuurihistoriallisesta ja taiteellisesta tai poliittisesta näkökulmasta. Joitain rajoituksia piti kuitenkin tehdä. Esitystä varten tutkittavista teemoista valitsin lopulta seuraavat: uskonto ja kehosuhtautuminen, mistä kehollinen häpeä juontuu, media, peittäminen ja paljastaminen, alastonmallina oleminen ja taiteen näkökulma alastomuuteen. Kirjoitin ennakkosuunnitteluvaiheessa seuraavan kuvauksen:

Teos tutkii suomalaista kehosuhtautumista esitystaiteen keinoin. Kulttuurissamme vaikuttaa ”luterilainen häpeä ja peittämisen kulttuuri”, mutta samalla suhtaudumme alastomuuteen neutraalisti mm. saunakulttuurin synnyttämän perinteen ansiosta.

Kuva- ja veistotaiteessa kautta aikojen alaston malli on ollut inspiraation lähde, universaalin kauneuden symboli ja jopa intohimojen kohde. Toisaalta alastomuuteen on liitetty aina taiteen näkökulmasta myös anatominen hahmotus ja mittasuhteiden harmonia. Fyysisellä alastomuudella on myös voimakas henkinen merkitysarvo peittelemättömyyden ja rehellisyyden symbolina.

Teos kysyy, miksi arkipäivän suhtautuminen alastomuuteen ja oman vartalon hyväksymiseen on monimutkaista ja mitkä mielikuvat sitä värittävät.

Ei ole olemassa täydellistä kehoa, vaan on voimakkaan kulttuurisidonnaista, millaisina itsemme näemme.

(Rainio työpäiväkirja, lokakuu 2013)

3.4 Työryhmän kasaaminen

Halusin esitykseeni alun perin viidestä kuuteen esiintyjää, jotka jakautuisivat tasaisesti miehiin ja naisiin. Jo orastavassa vaiheessa esityksen suunnittelua sain eräältä miespuoliselta tutultani ilmoituksen, että hän olisi kiinnostunut esiintymään tulevassa produktiossani. Puhuessani aiheesta teatterialan tuttujeni kanssa olin yllättynyt siitä innoksesta, jota aihe heissä herätti. Moni kertoi, että aihe on heille ajankohtainen ja että he mielellään olisivat mukana. Valitettavasti kiireisten ihmisten aikataulut eivät menneet yksiin oman projektisuunnitelmani kanssa, joten muutaman henkilön osallistuminen kariutui siihen. Laitoin Metropolian esittävän taiteen opetuksen sisäiseen postiin ilmoituksen ja löysin sitä kautta kaksi esiintyjää. Nyt minulla oli kolme henkilöä, yksi mies ja kaksi naista, ja päätin että tämä on juuri sopiva määrä esikoisohjaukseen. Muut työryhmän jäsenistä löytyivät omien ja tuttujen kontaktieni kautta: valosuunnittelija, puvustaja-lavastaja sekä dramaturginen apu ja tuotannollinen assistentti.

Esiintyjistä yhdellä oli aikaisempaa kokemusta taidemallin työstä, kahdelle muulle kokemus oli uusi. Kaikilla oli syvä kiinnostus kehollisuuteen ja käsiteltäviin teemoihin.

3.5 Harjoitusten alkaminen

Päätin aloittaa treenit menemällä suoraan asian ytimeen. Kävimme kolme kertaa eri piirustustunneilla, joissa jokainen pääsi kokeilemaan alastonmallina olemista, sekä mallin piirtämistä. Esiintyjät ottivat tehtävän vastaan avomielin, vaikka alkuun hiukan jännittikin. Mallina oleminen on ainutlaatuinen ja erikoinen hetki, jossa yhdistyy objektina oleminen, mutta samalla arvostelematon katse ja alastomuuden kokemus voi parhaillaan olla itsetuntoa kohottava. Se että on lupa olla alasti, ilman kyseenalaistamista. Teetin heillä kirjoitustehtävän, jossa heidän tuli kuvailla ensivaikutelmia ja ajatuksiaan mallina ja katseen alaisena olemisesta. Seuraavat lainaukset ovat mielestäni kuvaavia ensikertalaisen kokemuksia:

Hikoilen. Tunnun kamalan suurelta. Aivan kuin kehoni olisi yhtäkkiä muuttunut valtavaksi vaaleaksi massaksi. Mallina olen yhtä aikaa objekti, että subjekti. Minulla on valta kävellä pois milloin vain siltä tuntuu. Tuntuu vahvalta Minua ei katsota kuin tuttua ihmistä tai rakastettua katsotaan alastomana. He eivät myöskään käännä päätään pois häveliäisyydestä. Heille olen muoto jota he yrittävät jäljitellä.

En tiedä milloin pitää riisua, oma-aloitteisesti vai vasta sitten kun pyydetään. Piirtäjien katseet eivät tunnu arvioivilta. Ettei heille ole juuri väliä, millainen kehoni on, vaan he ovat kiinnostuneita lähinnä siitä, että saavat sen piirrettyä mahdollisimman hyvin.

Saan hetken piirtää toista mallia, ja se vahvistaa havaintoni siitä, etten piirtäjänä ole kiinnostunut mallistani henkilönä. Ennemmin keskityn siihen, miten saisin vangittua hänen kehonsa muodon.

(Mallina) huomaan valinneeni asennon, jossa on aika paljon kiertoa. Kiroan typerää asentovalintaani. Kipu on sen verran kevyttä, että sen stoalainen kestäminen tuottaa tyydytystä.

Mallinan oleminen tuntuu yllättävän luonnolliselta, ei henkilökohtaiselta. Ilman vaatteita poseeraaminen tekee minusta myös sosiaalisesti paljaamman. Puhuttamman: on vain iho.

(Työryhmä huhtikuu 2014)

Harjoituksissa keskityimme alkuun tilan ja läsnäolon tarkkailuun, sekä lopetimme jokaisen harjoituskerran qroguispiirtämiseen, tosin vielä vaatteet päällä. Teimme myös harjoitteita, joissa tutkittiin muotikuvastojen ja mainosten malleja, sekä teetin jokaisella kerralla myös kirjoitustehtäviä jostain valitsemastani temasta. Annoin tehtäväksi myös käydä Yrjönkadun uimahallissa, (jossa on erikseen miesten ja naisten vuorot, ja vapaus uida alastomana) ja kirjoittamaan kokemuksesta muille. Muissa harjoitteissa kokeiltiin mm. vaatteiden pukemista ja riisumista eri tempoilla, sekä kehon ääriivojen piir-

tämistä liidulla lattiaan. Tyypilliseen esikoisohjaajan tapaan halusin haalia esitykseen kaiken mahdollisen samaan aikaan. Suunnitelmissa oli videoprojisoinnin käyttö, valokuvien heijastaminen, piirtäminen, eri materiaalien käyttö (mm. muovailuvaha, vesivärit).

Ensi-ilta olisi 7.5.2014. Vasta huhtikuun loppupuolella pyysin esiintyjä ensimmäistä kertaa riisuuntumaan harjoituksissa. Jännitin sitä varmasti enemmän kuin esiintyjät, mutta tilanne oli todella luonteva, sillä alastomuus oli muuttunut keskuudessamme jo normaaliksi asiaksi mallina olon ja kaikkien keskustelujemme jälkeen. Kylmyydestä huolimatta he makasivat urheina harmaalla, kylmällä betonilattialla.

Jo projektin alussa huomasin, että käytän prosessin yhteydessä luonnostaan sanaa keho kuvaamaan ihmisruumista ja sen käyttäytymistä. Tekijänä otin valtuuden valita sanan joka kuvasi mielestäni parhaiten käsiteltäviä teemoja juuri tässä teoksessa. Tiedostan teatterikentältä ja taiteen tutkimuksesta kiivaan väittelyn ruumis/keho määrittelyihin liittyen. Koska en halunnut käyttää esityksen mainonnassa sanaa alastomuus, tuntui kehollisuus luontevalta vaihtoehdolta. Keho -sana tuli automaattisesti osaksi prosessia ja jäi käyttökieleen koko työryhmän keskuudessa. Ruumiinfenomenologiasta löytyy tarkat määritelmät sanojen käyttöön. Filosofi, tutkija, tanssikriitikko Jaana Parviainen erottelee ruumis- ja kehosanat Körper/Leib määritelmän mukaan:

Ruumis merkityksessä Körper tarkoittaa tilansisäistä, materiaalista käsitettä ”organista, biologista ja fysiologista, lyhyesti sanottuna somaattista kokonaisuutta joka toimii ihmisen tahdosta, ajattelusta ja tunteista riippumatta”. Ruumis sanana Leib viittaa kokemukselliseen ulottuvuuteen. Keho on se osa ruumiista, joka on tietoinen itsestään, ja jota saatamme kutsua itseksi tai minäksi. (Taipale 2008, 67).

Eräässä harjoitteessa pyysin esiintyjä kirjoittamaan mielikuvia, joita kehollisuuteen liittyvät sanat heissä herättivät. Oli mielenkiintoista havaita, mitä miellelyhtymiä sanat synnyttivät. Tehtävästä kävi melko selkeästi ilmi, kuinka keho -sana oli sisäistetty, ja ruumis toi lähinnä mieleen kuoleman. Nauhoitimme tekstin esiintyjien puhumana, ja äänitettä oli tarkoitus käyttää esityksessä. Prosessin kannalta tehtävä oli avaava ja mielenkiintoinen, mutta valitettavasti se jäi pois lopullisesta esityksestä.

ALASTON

puhdas, energinen, valoisa, kertova, seksuaalinen, todellinen

vaalea, liha hyllyvä, poimumainen, kuhmurainen, peitetty, kuultava, verisuoni, karva, asento

horjuminen, seison suorana vai epävarmana, mikä jännittyy, mikä rentoutuu, paljastuminen, riitänkö minä, tässä olen, deal with it, säteily

NAKU

pelle, viuhahtaja, halventava, suojautumiskeino, uimaranta, pidätys, kännimoka

pili, pippeli, pallo, nenä, vesi, pikkulapsi, kuva, lätäkkö, nakulaku, satu, tarina, töttöro, hattara

nakupelle, napa, lapsuus, nakuna juostaan talon ympäri, viatonta ja koomista, sukupuoli, lapsen vaalea voimakas keho

PALJAS

avoin, rehellinen, puhdas, sinut, selittelemätön, ajeltu

iho, kalpea, avoin, omena, haukata, näyttää, katsoa, olla, joutua, tässä, koskettaa, si- vellä

spotti, paljastava, valo osuu minuun, häpeä vai rohkeus, omilla jaloilla seisominen, sinä saat nähdä minut, en ole kaikille sama

MALLIKEHO

sellainen musta ja muoti jota tavoitellaan, mutta jota ei ole olemassa

treenattu, lihas, rusketus, ajeltu, asento, poseeraus, retusoitu, pumpattu, vino, pylly, bikini, väärä, hankala

täydellinen, onko normaalia mitä tavoitellaan, mihin pyrin, onko malli luonnollinen, ide- oiden maailma ja Platon, kehon idea, nukke

KEHO

liikkuva organismi, hengittävä elinkokonaisuus, objekti, neutraali

ääriviiva, piste, olemus, muoto, malli, orgaaninen, massa, erilainen, toimiva, elävä

rakas, täytyy rakastaa, minä, sinä, kosketus, pyhä, säteilevä, kaunis, se joka hengittää, se jonka kautta liityn tähän maailmaan

KROPPA

lainasana, vähättelevä, vanhankansan termi, koululiikunta, lääkäri

vanhus, olemus, ryppyinen, kumara, kropsu, paistaminen, kehonhuolto, rapistuminen, jumppaaminen, venyttely

vatsalihakset, tanssitunti, lihaksia ja jänteitä, tuttavallinen, muka-läheinen

RUUMIS

kuollut, vähämerkityksisempi kuin keho, vapaa, lääketiede

hautajaiset, eloton, kuori, kelmeä, pysähtynyt, luonnoton, harmaa, hampaat, jäsenet, valkoinen, lakana
verta, sykkivä sydän ja liha ja elimet, keho on abstraktimpi, ilmavampi, ruumis on konkretiaa, verta ja lihaa, jota madot syövät, kuolevainen

3.6 Teemoihin syventyminen

Olin ajatellut, että lopullinen muoto syntyy harjoitteiden ja kirjoitustehtävien myötä. Treenikauden edetessä tajusin, kuinka paljon materiaalia ja teemojen käsittelyä pitää karsia, jotta esitys ei jää pinnalliseksi hipaisuksi vähän kaikesta tai jottei kokonaisuus muistuta sillisalaattia, joka ei kerro oikeastaan mistään. Aloitin siis tiivistämisen kaikesta mitä olimme tutkineet.

Teemat joihin syvennyimme harjoituskauden aikana olivat:

3.6.1 Kehollinen häpeä

Jostain syystä halusin pitää kiinni häpeän teemasta. Häpeä kiinnostaa minua, mutta tajusin ettei se liity omaan suhtautumiseeni alastomuuteen, enkä koskaan saanut kiinni, miten sitä olisin käsitellyt. Kokeilin häpeän käsittelyä uskonnollisuuden kautta, mutta ryhmästä kummunneen keskustelun kautta tajusin itsekkin, ettei se ole oikea lähtökohta, ellen halua väittää niin. Teetin kirjoitustehtäviä kehollisen häpeän tunteesta ja tilanteista, joissa jokainen on sellaista kokenut. Pohdimme tekstien lukemisen jälkeen murrosiän kehollisia muutoksia ja niihin liittyviä häpeänkokemuksia.

Häpeä -osuus lopullisesta versiosta jäi tosin lähes olemattomaksi.

3.6.2 Paljastaminen ja peittäminen

Halusin tutkia paljastamista ja peittämistä käsitteinä. Mainonnassa on ”rohkeampaa”, mikäli kaikkea ei paljasteta. Peittämiseen liittyy jonkin salaaminen. Minua kiinnosti ajatus jonkin luonnollisesti paljaan peittämisestä, esimerkiksi puiden ja pensaiden pukeminen ja peittäminen eri vaatteilla ja kankailla.

3.6.3 Keho ja uskonnot

Minusta on kiistämätön fakta, että kehosuhtautumisemme on kristillisyyden muokkaama. Minua kiinnostaa ristiriita, että yhteiskunnassamme on samanaikaisesti havaittavissa seksuaalisuuteen liittyvät tabut ja korostunut yliseksuaalisuus. Tähän liittyy vah-

vasti kaksinaismoralismi, joka ilmeni Riisuttuna -esityksen yhteydessä. Julkisesti näytetty alastomuus nähdään useasti ekshibitionistisenä paljasteluna ilman perusteluita. Minua kiinnostaa myös muiden uskontojen suhtautuminen kehollisuuteen. Muslimit, jotka verhoutuvat päästä nilkkoihin peittävään kaapuun, haluavat suojella yksityisyytään, mutta samalla herää kysymys, mikä on jokaisen oikeus omaan kehoon.

Sielun ja ruumiin erottaminen toisistaan liittyy vahvasti uskontojen näkemykseen olemisesta.

3.6.4 Minun kehoni

Aihetta ei voi tutkia ilman omakohtaisuutta. Halusin, että jokainen esiintyjä käy läpi oman suhteen kehoonsa ja miettii sen eri puolia, niin hyviä kuin huonojakin.

Miltä minun kehoni näyttää, miltä se tuntuu, mistä pidän, mistä en pidä, miten hoidan kehoani... Teetin ensi-illan lähestyessä kirjoitustehtävän, jossa pyysin esiintyjä kirjoittamaan täysin omakohtaisesti tuntemuksistaan omaa kehoaan kohtaan, juuri tässä vaiheessa prosessia ja mitä tämä prosessi on opettanut tai antanut uutta. Nämä tekstit tulivat esitykseen miltei täysin muokkaamattomina ja lyhentämättöminä.

3.6.5 Median ja mainonnan kuva ja kuvien tutkiminen

Yleisesti kauhistellaan alastomuutta ja huudellaan herkkien mielten vaurioitumista, mutta mediassa paistatellaan alastomuudella ja seksikkyydellä ilman yleistä kansan vastarintaa. Teemaan liittyy myös ajatus aikaisemmin mainitsemaani käsitteestä *täydellinen provokaattori*. Toin harjoituksiin mukaan netistä printtaamiani mainoskuvia, joissa paistattelivat lihaksikkaat ja hyvävartaloiset miehet ja naiset, kaupitellen millon mitäkin tuotetta hajuvesistä alkoholiin tai kelloihin. Mainosten kuvamaailma oli todella absurdia, kun niitä alettiin tutkimaan yksityiskohtaisesti, ilman tulkintaa. Tämä harjoite toimi materiaalina lähes sellaisenaan suoraan esitykseen; yksi henkilö kuvailee mitä näkee kuvassa, ilman että näyttää kuvaa muille. Lopuksi katsoimme kuvaa yhdessä ja teimme analysointeja ja tulkintoja, mitä mainoskuva haluaa katsojalleen mahdollisesti viestittää.

3.6.6 Epänormatiivinen käytös

Yhteiskunnassa on totuttu tiettyyn normikäyttäytymiseen. Olisin halunnut ottaa esitykseen osion, jossa rikotaan totuttuja normeja, joita ei osata kyseenalaistaa, ja tuoda seksuaalisuuden/sukupuolisuuden eri variaatioita. Minua kiehtoo ajatus leikitellä arkea rikkovilla asioilla. Mietin video-osuutta, jossa esiintyjät olisivat kävelleet alastomina keskellä kiireistä Helsinkiä. Tämä osuus jäi esityksen osalta vajaaksi, sillä en osannut

tarkentaa itselleni tarpeeksi selvästi, mitä olisin halunnut osuudella sanoa. Lisäksi pelkäsinkin työryhmän saavan sakkoja julkisella paikalla alasti olemisella.

3.6.7 Ruumiinkuvan tieteellinen määritelmä

Taidehistorian professori Helena Erkkilän *Ruumiinkuvia!* kirjasta löysin osion, joka kuvasi mielestäni hyvin ulkonäkökeskeistä maailmankuvaamme, ja halusin käyttää tekstiä hieman lyhennettynä. Otin yhteyttä Erkkilään ja kysyin lupaa, ja sain myöntävän vastauksen käyttää tekstiä esityksessä.

Se, millainen ulkomuoto meillä on, vaikuttaa elämämme kulkuun - ruumiimme on ulottuvainen, näkyvä objekti toisille ja sillä on sosiaalista merkitystä. Ulkomuotoja arvioidaan, hierarkisoidaan ja pisteytetään.

Ulkoinen ruumiinkuva näyttää olevan vuosisadan vaihteen ja uuden vuosituhannen alussa erityisen tärkeä ihmistä määrittävä ulottuvuus. Voisi sanoa, että nykymaailmassa ruumiinkuva on tärkeämpi kuin koskaan. Ulkonäöstä on tullut merkki, joka on etuoikeutettu suhteessa statukseen.

Näkyvyys on jonkinlainen uskottavuuden ja vallan mittari. Näkyvän pohjalta on helppo tuomita, välittömästi arvottaa. Näkyvän ideologia pyyhkii pois merkitsemättömän; se mistä ei puhuta ja mikä ei näy. Ihminen pelkistyy siihen, millanen kuva hän on ulkomuotona.

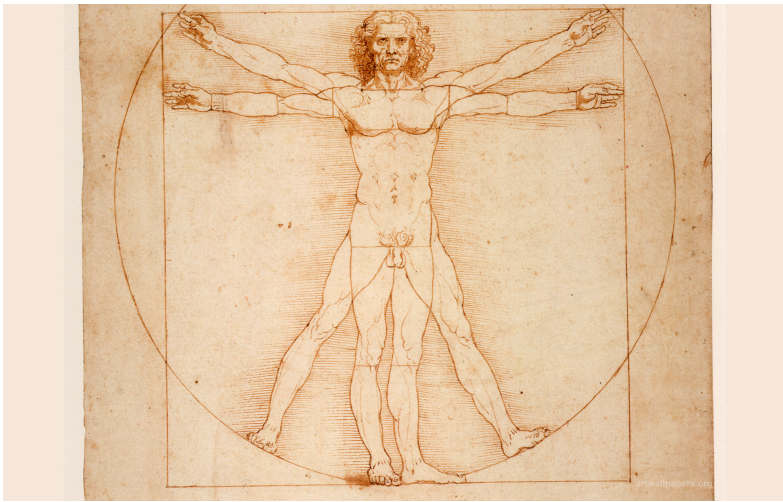
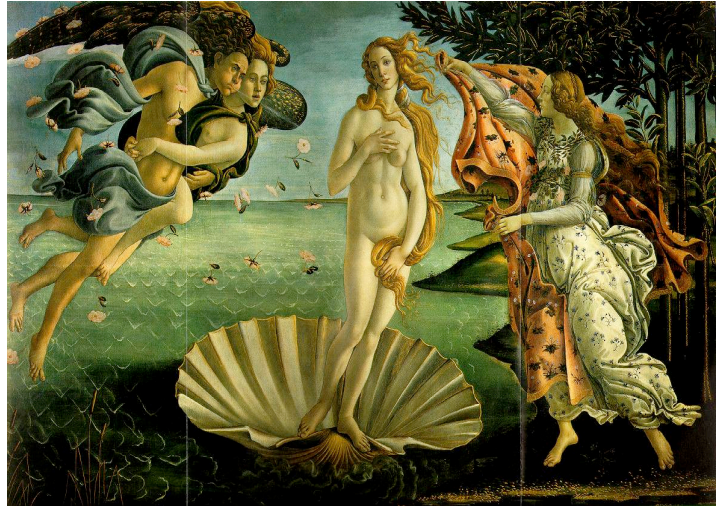
Ruumiinkuvan ulkomuotoon liittyy identiteetin eri aspektien esiintuominen, kuten sukupuolen, luokan ja rodun esittäminen, ja niihin liittyvien ideaalikuvienv tavoittelu. Näkyväksi tuleminen kokemus on myös syvästi vieraannuttava. (Erkkilä 2008, 95).

3.6.8 Taidekuvien ja kultaisen leikkauksen tutkiminen

Koska minua kiinnosti mitä taidehistoria voi kertoa suhtautumisesta alastomuuteen aikojen saatossa, etsin materiaaliksi myös eri kuvataiteilijoiden maalauksia, joissa keuhollisuus tai alastomuus on merkittävässä osassa. Samoin tutkimme kultaista leikkausta konkretiassa, havainnoimalla sen toteutumista ihmisvartalossa.

Lopulta esitykseen valikoituivat seuraavat työt:

1. Willendorfin Venus, hedelmällisyyden jumalattaren figuuri n. 27 000 e.a.a.
2. Sandro Botticellin Venuksen syntymä, vuodelta 1486.
3. Leonardo da Vincin Vitruvian man, vuodelta n.1490. Kuvastaa täydellistä, kultaisen leikkauksen mukaista ihmisruumista.
4. Peter Paul Rubensin Bakkanaalit, vuodelta n. 1615. Kuvaa antiikin hedelmällisyyden, juhlan ja teatterin jumalan Bacchuksen juhlaa, jossa ylensyötiin ja nautiskeltiin. 1600-luvulla nämä arvot olivat suosiossa, ja pulskea ja ylensyönyt kuva ihmisestä edusti vaurautta ja hyvinvointia.

Kuva2. Willendorfin Venus (en.wikipedia.org) Kuva3. Venuksen syntymä (artchive.com)

Kuva 4. Vitruvian Man (artwallpapers.com) Kuva 5. Bakkanaalit (france.cultureru.com)

3.7 Esitysdramaturgian muodostuminen

esityksen dramaturginen rakenne muodostui pikkuhiljaa treenien edetessä. Tehtyjen harjoitteiden perusteella tärkeäksi aiheeksi, tai vastaukseksi kysymykseen mistä esitys kertoo, muodostui itsensä hyväksyminen. Esityksen lopulliseksi kestoksi tuli n. 45 minuuttia. Kokonaisuudesta poistui paljon siitä suunnitellusta, mitä olisin halunnut mukaan. Esimerkiksi osio, jossa yleisö olisi osallistettu antamalla heille mahdollisuus piirtää alastonmalleja karsiutui pois vain siitä syystä, ettei se tuntunut luontevalta kokonaisuuden kannalta.

Kohtaukset, tai luvut, kuten itse eri osioita kutsuin, olivat seuraavat:

1. Herääminen. Teema: alastomuuden luonnollinen esittäminen
Alastomat ihmiset heräävät (pimeydessä) ”kuin ensimmäistä kertaa”. He tutkivat kehonsa yksityiskohtia (taskulampun valossa) omassa rauhassaan, kunnes havaitsivat etteivät ole tilassa yksin. Huomaavat toisensa.
2. Tiedostaminen. Teema: häpeä
Valaisevat toisiaan yksitellen taskulampuilla. Tiedostavat oman alastomuutensa ja yleisön läsnäolon ja piiloutuvat.
3. Leikkausrajat. Teema: täydellisen ulkomuodon tavoittelu.
Yksi hahmo huomaa jääneensä tilaan ja pimeyteen yksin. Hän on täysin alasti yleisön nähtävillä ja arvosteltavissa. Hahmo piirtää ihoonsa kauneusleikkauksista tunnistettavia katkoviivoja ympäri kehoaan.
4. Taidehistorialliset kuvat. Teema: alastomuuden näyttäytyminen kuvataiteessa.
Kohtaus keskeytyy, kun sisään astuu kaksi muuta esiintyjää, vaatteet päällä, ja analysoivat ensin yhdessä kuvaa Willendorfin Venuksesta, kivikauden aikaisesta hedelmällisyyden jumalasta. Ojentavat alastomalle vaatteet puettaviksi. Seuraa kaksi muuta kuvaa taiteen eri aikakausilta, joissa kuvataan alastomuutta: Botticellin Venuksen syntymä, sekä Rubensin Bakkanaalit.
5. Ihminen kultaisen leikkauksen mukaan.
Seuraa ”piirustusluento”, jossa kerrotaan ihmiskehon tarkat mittasuhteet kultaisen leikkauksen mukaan ja kuinka ne hahmotetaan paperille ihmistä piirrettäessä. Samaan aikaan taustaseinälle piirretään liiduilla ihmishahmo, joka muistuttaa Leonardo da Vincin Vitruvian miestä.
6. Mainoskuvat. Teema: median ja mainonnan kaksinaismoralismi.

Kaikki kolme esiintyjää kuvailevat nopeutuvassa tempossa käsissään olevia lukemattomia mainoskuvia. Kaikkia kuvia yhdistää ylikorostunut kehollisuus ja paljas pinta, sekä tuote, jota mainos myy.

7. "Fyllit" ja twerkkaus. Teema: täydellinen provokaattori
Esiintyjät ehostautuvat kuvitteellisen peilin edessä näyttäväksi lihaskimpuiksi. Kaksi naista pukeutuvat miehiksi korostamalla lihaksiaan ja haaravälejään eri täytteillä. Miesesiintyjä laittautuu "hyvinvarustelluksi" naiseksi ilmapallojättirintoiheen ja takapuoliseen. Seuraa tanssikoreografia, joka mukailee musiikkivideoista tuttua kuvamateriaalia. Koreografia päättyy sarjaan kärjistyviä asentoja, joista viimeisessä mieshahmot pakottavat naishahmon kädet ylhäällä seinää vasten.
8. Raiskaus/ristiinnaulitseminen. Teema: ulkomuodon hyväksikäyttö
Mieshahmot puhkaisevat naishahmon ilmapallorinnat. Seuraa hidas hiljainen kuoriutumisen fiktiivisistä täytteistä.
9. Peittämisen ja paljastamisen neuroosi.
Monologi, jossa pohditaan peittämiseen ja paljastamiseen liittyviä mielikuvia ja ajatuksia.
10. Ruumiinkuvan tieteellinen määritelmä.
Luennonmuotoinen osio, joka muodostuu Helena Erkkilän tekstistä ruumiinkuvan ulkoisesta merkityksestä. Oven takaa paljastuu luuranko.
11. Pakkomielteinen bodaus. Teema: ulkomuotokeskeisyyden kulminoituminen
Koreografia, jossa esiintyjät juoksevat ympäri tilaa, toistaen sarjoja eri jumppa- ja bodausliikkeistä. Välillä ottavat yleisöstä kohdehenkilön, jonka figuuria luonnostelevat liidulla lattiaan. Koreografia kulminoituu voimien ehtymiseen ja totaalisen romahdukseen. Esiintyjät hengittävät raskaasti voipuneina ympäri lattiaa.
12. Eheytyminen/omat tarinat. Teema: minun kehoni
Hetken jälkeen esiintyjät nousevat ja tulevat yksitellen yleisön eteen kertomaan omasta suhteesta omaan kehoonsa. Ensimmäisen monologin aikana esiintyjät riisuvat vaatteensa, toisen aikana he ovat täysin alasti, kolmannen aikana he pukevat vaatteet taas ylleen.
13. Jälkien poispyyhkiminen ja hyväksyminen. Teema: Itsensä hyväksyminen
Yhteisymmärryksessä esiintyjät lakaisevat pois lattialle kerääntyneet taide- ja mainoskuvat, puhjenneet ilmapallot, ylimääräiset vaatteet yms. Poistuvat ovesta ja jäljelle jää vain ihmisen luuranko.

Loppumonologit sellaisina kuin ne esityksessä kuultiin:

”Todistanko mä tässä jotain, itselleni tai sulle?

Teenkö mä palveluksen, onks tän jälkeen helpompaa?

Se on se jokapäiväinen peiliinvilkaaisu, kun kattoo itseään näyteikkunan heijastuksesta ohi kävellessään ja on tyytyväinen. Tai ei.

Olla nuoruutensa huippukohdassa ihan ok, sitäkö me halutaan?

Onko jatkuvan muutoksen maailmassa eläminen ikuista tyytymättömyyttä omaan olemiseen?

Ihminen haluaa onnea ennen kuin se on edes tyytyväinen. Jotta olis jotain mistä pönistaa, on ensin sanottava kyllä sille mitä on.

Sillä muutos, se tapahtuu aina ensin tässä näin, eikä vasta sukupolven päässä.”

”Kun mie lähin tähän proggikseen mukaan, niin mie aattelin että tää on nyt miulle hyvä syy käydä vähän salilla ja lenkillä ja urheilla ja suoraan sanottuna laihtua. Koska kun tietää että joutuu tämmöseen tilanteeseen, jossa on ystävien ja ventovieraiden edessä alasti, niin siihen liittyy aika iso häpeä. Ku oma keho ei oo sellainen ku mitä sen tahtois olevan.

Tai sitten mie aattelin, että jos mie en laihtu, niin sit mie haluan tehdä sellaisen irvokkaan läskitanssin, jossa voi oikein kunnolla tälle hölskytellä ja vihata itseensä.

No, semmosta läskitanssia ei tähän tullu, ja mie oon täsmälleen samankokoinen ku tän proggiksen alussa. Mutta mie luulen että se on ihan hyvä. Koska sen pittää mennä niin, että mie riitän just tällaisena, ja että miun keho riittää just tällaisena. Tottakai pitää kuntoilla ja urheilla ja pitää kehostaan huolta ja se on hyvä ja tärkeätä. Mutta sen pitää lähteä rakkaudesta omaa itseä ja omaa kehoa kohtaan. Koska jos se lähtee tyytymättömyydestä, vihasta ja häpeästä, niin ne tunteet ei lopu koskaan, oli keho sitten minäkänäinen tahansa.”

”Epäilin aluksi sitä, voinko olla tässä proggiksessa. En halunnut tulla missään nimessä kuvatuksi tai jäljitellyksi ilman vaatteita. Olen työssä sellaisella alalla, jossa alastomana esiintymistä ei ehkä katsota suopeasti.

Lisäksi mietin, että voinko ylipäättään paljastaa itseni tällaisena persoonana, onko tämä liikaa, ja että onko minusta myöskään enää objektiksi ja eikö tässä pitäisi pikemminkin suojella teitä katsojia.

Ja tietysti ajattelin, että te varmaan ajattelette näin. Että mihin se nyt on itsensä ajanut, onko sillä noin kova tarve esitellä itseään? Ja että kun törmätään seuraavaksi tuolla kadulla ja ollaan silleen, että moooi ja sitten teidän verkkokalvoille piirtyy alastonkuva.. 36-vuotiaana keho ei ole enää nuori, terhakka ja kimmoisa. Toisinaan keho tuntuu vieraalta, voimattomalta Nykyisin pitää tehdä kymmenkertaisesti töitä pysyäkseen kunnossa. En ole muutenkaan mikään atleetti. Ja on selluliittia ja poimuja ja ryppyjä.

Olen ylittänyt rajani, en tule olemaan sama. Ja tästedes suunta on alaspäin. Mutta vaikka vähenen fyysisesti, olen yhä olemassa fyysisesti. Että minähän se tässä olen. Olen yhtä tämän kehoni kanssa ja enemmän kuin pelkkä keho.”

3.8 Haastetta vastuun kantamisesta

Alastomuuden käsittelystä yhtenä pääaiheena tuli kysymyksiä heti harjoituskauden alettua. Keskustelua heräsi, kuinka alastomuus näytetään, kommentoidaanko aihetta vain alastomuuden kautta ja kuinka se on perusteltua juuri tässä esityksessä.

Jouduin tiukkaan paikkaan erään esiintyjän suhteen, joka halusi varmuuden esityksen sisällöstä ja sen mahdollisista väitteistä heti ensimmäisen tapaamisen jälkeen. Perustelut hänen vaatimuksilleen tulivat hänen mahdollisesta työllistymisestään pappina tulevaisuudessa ja ettei näin saisi ”huonoa mainetta” tekemistään teatteriproggiksista. Hänelle oli tärkeää, ettei esityksestä leviäisi video- tai kuvamateriaalia (esim. traileri), jossa yhdistyisi hänen nimensä ja alastomuus. Hän mietti vakavasti, voiko olla mukana tämänluontoisessa esityksessä. Itselleni tilanne oli haastava juuri sen vuoksi, että olin ajatellut sisällön syntyvän harjoitteiden kautta, eikä minulla aloitusvaiheessa ollut vielä mitään varmaa valmiina. Koin olevani huonosti valmistautunut ohjaaja, joka ei ole perusteellisesti miettinyt teoksensa sisältöä, mutta samalla jouduin myös itselleni perustelemaan, mitä oikeasti haluan ohjauksessani käsitellä. Minulla oli pelkoja myös siitä, että

hän jättäytyy pois, jolloin minulla olisi ollut vain kaksi esiintyjää, mies ja nainen. Se olisi muuttanut esityksen rakennetta täysin, ja vienyt sen liikaa kahden sukupuolen väliin eroihin. Uuden esiintyjän etsiminen olisi tässä vaiheessa ollut mahdottoman vaikeaa, sillä olin käynyt läpi jo miltei kaikki kanavat joista esiintyjä voisi löytyä.

Ratkaisu tilanteeseen löytyi keskustelemalla ja yhteisellä sopimuksella siitä, ettei hän tai kukaan työryhmästä ”joudu” tekemään sellaista mitä ei halua. Puhuimme koko työryhmän kesken asiasta ja sovimme että keskustelu pidetään auki koko prosessin ajan, niin ettei kenelläkään tule oloa, ettei tule kuulluksi.

Aikataulu oli tiukka alusta alkaen. Minulla oli vaikeuksia päättää, kuinka lähden rakentamaan esitystä, mihin teemoihin keskittyisin ensimmäisenä. Kirjoitustehtävien myötä tekstiä alkoi kerääntymään sivukaupalla. Tekstit olivat todella mielenkiintoisia, mutta tajunnanvirtana kirjoitettuna ne saattoivat usein olla vaikeasti seurattavia. Tämän vuoksi tekstejä lyhenneltiin ja ronskisti jätettiin käyttämättä, jotta kokonaisuuden saisi pysymään tiiviinä.

Treenikauden aikana itselleni tuli hetkittäin myös kauhuntunteita siitä, minkä äärellä liikuttiin. Esimerkiksi jo alkusyksystä esitystä suunnitellessani törmäsin kysymykseen siitä, kuinka esitystä tullaan markkinoimaan, ettei alastomuus houkuttele paikalle väärää yleisöä vääristä syistä.

Vastuu työryhmästä ja aiheen kannattelusta tuntui paikoitellen liian suurelta. Rauhoittelin kuitenkin itseäni, että olemme tutkimassa aihetta koko ryhmän voimin, eikä tarkoituksenani ole pakottaa esiintyjä tekemään sellaista, mikä ei tunnu heistä perustellulta.

Eilen iski kauhea paniikki ja kauhu. Etten tiedä mitä olen tekemässä. Pelko siitä vastuusta, että mulla on kolme esiintyjää, jotka ovat tulleet mukaan ison aiheen käsittelyyn ja mä en tiedä mitä mä teen heillä. Pelkään että he kyllästyvät, pettyvät, etten osaa hyödyntää heitä.
(Rainio työpäiväkirja 20.3.2014)

3.9 Esityksen vastaanotto ja palaute

Suunnittelun alkuvaiheessa olin määrittellyt esityksen kohderyhmän seuraavanlaisesti:

”Teos on kokemuksellinen matka kaikille, jotka pohtivat suhdettaan omaan kehoonsa ja kokevat median asettaman kuvan kehollisuudesta rajalliseksi, sekä niille, jotka miettivät kehokeskeisyyden yhteiskunnallisia merkityksiä; kuvataiteen ja piirtämisen harrastajille, anatomiasta ja kehotietoisuudesta kiinnostuneille, kuin myös niillekin joille alastomuus näyttäytyy lähtökohtaisesti pinnallisena ja objektinomaisena.”

Jälkikäteen voin todeta, että määrittely toimi projektin loppuun saakka. Markkinoinnissa keskityimme kuvataidekouluihin ja -kursseihin, nuorten harrastusryhmiin, gallerioihin sekä Setan ja Amnestyn toimintaryhmiin.

Katsojapalautteen perusteella voi päätellä, että esityksen teemat ovat ajankohtaisia ja ajatuksia herättäviä. Esitystä kuvailtiin koskettavaksi ja puhuttelevaksi, ja etenkin esiintyjien omat puheenvuorot saivat paljon kiitosta osakseen. Eräs katsoja kommentoi, että esityksen vahva puoli oli se, että vaikka mukana oli sekä mies- että naisesiintyjä, se ei ottanut kantaa sukupuolisidonnaiseen alastomuuteen, vaan esitti asian ”tasapuolisesta” näkökulmasta, *yhteisen alastomuuden* näkökulmasta.

Kutsuttujen joukossa oli myös niitä kuvataiteen opettajia, joiden tunneilla olimme olleet malleina. Etenkin heidän mieleensä olivat piirustuskohtaukset sekä kultaisen leikkauksen määrittely. Myös muilta kuin opettajilta tuli palautetta, että etenkin se hetki kun esiintyjä otti katsekontaktin ja piirsi *juuri minun kuvani*, tuntui erityiseltä ja hienolta. Monilta tuli kommenttia, että alastomuutta olisi voinut olla enemmän, samoin esityksen kesto pidempi. Muutama katsoja mainitsi, ettei ole aikaisemmin nähnyt alastomuutta lavalla, ja paikan päälle saapuminen oli heille jo saavutus.

4 Lopuksi

Matkani alastomuuden tiellä, tutkien ja kokeillen on vienyt minua moneen suuntaan. Aiheen laajuus hankaloitti heti alkuun rajaamista ja näkökulman tarkentumista. Lähtökohtani alastonmallin työstä antoi kuitenkin suuntaa itsensä hyväksymisen teemoista, joita käsittelin myös omassa ohjauksessani. Se ja tämän työn kirjoittaminen vahvistivat

näkemykseni siitä, kuinka nähdäksi tuleminen ja positiiviset esiintymiskokemukset voivat nostaa itsetuntoa.

Prosessi oli minulle tärkeä monenlaisen oppimisen kannalta: Tartuin haastavaan aiheeseen rohkeasti ja avoimesti. Huomasin että alastomuuden tutkimiseen ei riitä vain yksi ohjaus, joka pintaraapaisun omaisesti tutkii aihetta, vaan sen parissa voisin viettää koko tulevan taiteilijanurani. Se, että sain mukaani hienoja ihmisiä tekemään tätä projektia, oli ensiarvoisen tärkeää. Asioiden jakamisen ja yhdessä kokemisen tunteet auttoivat havainnoimaan aiheen ajankohtaisuutta ja sen käsittelemisen tärkeyttä. Jos tekisin jotain toisin, en valitsisi yhtä esitystä varten niin suurta määrää asioita, kuin *Malli-Kehossa* -esityksessä nähtiin.

Olen saanut rohkeutta asian työstöön, mutta suhteeni alastomuuteen ei ole pohjimmiltaan kuitenkaan muuttunut tämän vuoden aikana. Olen edelleen sitä mieltä, että perusteltua alastomuutta pitäisi olla esittävän taiteen kentällä enemmän, jotta yhteiskunnalliseen kaksinaismoralistiseen suhtautumiseen saataisiin vastapainoa. Vaikka pidän alastomuutta luontevana, en edelleenkään ole liittynyt mihinkään naturistiryhmään. Enkä liity. Seuraava askel itsensä kehittämisen parissa on varmasti se, että esiinnyn viimeinkin näyttämöllä itse alasti.

Neljän opiskeluvuoden aikana olen kokenut ylä- ja alamäkiä yrittäessäni päättää minäkalainen teatterintekijä olen. Ensimmäisinä vuosina vaadin itseltäni liikaa, en antanut aikaa asioiden hautumiseen, vertailin itseäni jatkuvasti muihin. Olen oppinut ettei itseään voi pakottaa olemaan jotakin muuta kuin mitä on. Jos voisin nyt sanoa jotain sille juuri aloittaneelle opiskelijalle, itselleni, sanoisin, että asioita tapahtuu niitä tekemällä, ei liikaa pohtimalla tai vertailemalla. Kannustaisin olemaan rohkea, ottamaan riskejä ja epäonnistumaan, vaikka se tuntuisi sillä hetkellä maailmanlopulta.

Pohtiessani itseäni teatterintekijänä nyt valmistumisen kynnyksellä sanoisin, että haluan edelleen paljon. Haluan kehittyä, haluan teatterin kautta antaa ihmisille palan omaa ajattelua, antaa oikeudenmukaisuudelle tilaa, törmäyttää maailmoja, tuoda esiin valtavirrasta poikkeavia näkökulmia ja antaa taiteen puhua enemmän kuin vain sanat. Haluan tehdä teatteria ihmisille ja ihmisten kanssa. Haluan heittäytyä lapsen tasolle ja ihmetellä asioita naiivisti. Kysyä *miksi tämä on näin*.

Lähteet

Bonsdorff, Pauline von & Seppä, Anita (toim.) 2002. Kauneuden sukupuoli – Näkökulmia feministiseen estetiikkaan. Gaudeamus Kirja Yliopistokustannus Helsinki.

Erkkilä, Helena 2008. Ruumiinkuvia! Suomalainen performanssi- ja kehotaide 1980- ja 1990-luvulla psykoanalyysin valossa. Valtion taidemuseo Helsinki.

Kinli, Zeynep 2009. Lets fill this town with artists! Yves Kleinin taiteilijanurasta <http://zeynepkinli.wordpress.com/2009/05/15/825/>

Juusola, Mervi 2014. Tyytymättömyys lihaksiin on usein syynä nuorten miesten syömishäiriöön. Helsingin Sanomat 27.05.2014. <http://www.hs.fi/terveys/Tyytym%C3%A4tt%C3%B6myys+lihaksiin+on+usein+syyn%C3%A4+nuorten+miesten+sy%C3%B6mish%C3%A4iri%C3%B6n/a1401167534585>

Nykytaiteen museo Kiasma, 2014. <http://www.kiasma.fi/kiasma/usein-kysyttya/>

Kummu, Essi 2014. Riisuttuna – hulluna alastomuutta. Työryhmän blogi: <http://riisuttuna.wordpress.com/> 10.02.2014

Manninen, Murtovaara 2014. Uutislehti Kaleva, uutisoinnit ja kommentit Riisuttuna esityksestä <http://www.kaleva.fi/uutiset/kulttuuri/professori-oulun-alaston-tanssiesityks-rikkoo-lakia/655614/>

Mäkelä, Puustinen, Ruoho (toim.): Sukupuolishow -Johdatus feministiseen mediatutkimukseen 2006. Gaudeamus Helsinki.

Rossi, Leena-Maija (toim.) 1995. Kuva ja vastakuva — sukupuolen esittämisen ja katseen politiikkaa. Gaudeamus Kirja Tampere.

Saarakkala, Janne 2010. Kekäläinen alastomana. Esitys-lehti 2/2010

Taipale, Joonas 2008. Fenomenologisia liikkeitä. Tieteessä tapahtuu 3-4/2008 ojs.tsv.fi/index.php/tt/article/viewFile/494/420

Esitykset ja haastattelut:

Kekäläinen, Sanna 2013. Queer Elegioita. Helsinki Kiasma Teatteri 04.10.2013

Kekäläinen, Sanna, haastattelu 06.11.2013

Muilu & Sarkola 2010. Ihmisen asussa. Helsinki, Zodiak 06.04.2011

Tuomisto, Satu 2014. Riisuttuna. Oulun Musiikkijuhlat 15.03.2014

31-vuotias nainen, haastattelu 08.02.2014

Kuvamateriaalia piirustustunneilta

Kuvamateriaalia piirustustunneilta

